

SLOVENSKI NAROD.

Običaj vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 14 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam postati, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telefon št. 85.

Nemške zahteve radi kočevskega mandata.

Dne 19. t. m. posvetovali so se vsi člani nemških strank, spadajoči v odsek za volilno reformo, o taktičnem postopanju za bodočnost. Pri tej priliki so se izrekli vsi soglasno, da morajo zahtevati za kočevske Nemce en mandat in izrekli so se tudi principijalno za to, da se v kompenzacijo kranjskim Slovincem dovoli še en mandat, tako da bi imeli Slovenci na Kranjskem vseeno 11 mandatov, če bi tudi od sedanjega števila en mandat Nemcem ali Kočevjarjem prepustili.

Že to dejstvo, da so Nemci napram Kranjcem brez pravega povoda tako naklonjeni postali in jim še en mandat ponujajo, dočim Štajercem ali pa celo Koroščem nič koncedirati nočejo, je jako sumljiv znak za to nepričakovano nemško popustljivost.

Kaj pa šele poreče slovenska javnost, če izve, da je ta nemška popustljivost napram Kranjcem sad istih dogovorov, ki jih je imel Šusteršič že z Gautschem in Hohenlohejem radi kranjskih mandatov. Znano je, da je on prodal interese Koroščev in Štajercem vladi oziroma Nemcem proti temu, da mu je vlada izročila vso Kranjsko z meščanstvom in z napredno stranko pod njegovo oblast. In ravno sedaj pa zopet z nemškimi kolo vodji neprestano spletarko oziroma mešetari radi nemškega mandata za Kočevce in je pripravljen dati jim ta mandat proti temu, da se njemu doda še en mandat za Kranjsko, tako da bi on gospodaril z 11 mandati. Njemu je vseeno, kaj Slovenci k tej najnovejši barantiji poreko, njemu se gre za nadvlado in če makari še Nemcem 1 mandat odstopi. Samo da ga naprednjaki ne dobe. Na ta način je

mogoče umeti, da so se vsi zastopniki nemških strank izrekli pripravljeno, prepustiti kranjskim Slovincem en nov mandat, samo da nemški Kočevci dobijo svoj mandat.

Torej prav umazana kravja kupčija je to, kakor jo je Šusteršič za hrbtnost slovenskega naroda pričel in iz te kupčije je poštenost Šusteršičeve politike, katero lažnjivi „Slovenec“ tako hvalisa, do jasnega razvidna. Ves slovenski narod mora se s studom od tega političnega šarlatana obrniti in ga z zaničevanjem kaznovati, kajti on ne gane niti mazinca v prilog Koroščem, dočim hoče Kočevjarjem en mandat prepustiti, če se le njemu še en slovenski mandat na Kranjskem prepusti in ustanovi. Seveda bo on postopal po svoji stari navadi: si fecisti, nega — in bo v svoji predrznosti utajiti skušal navedeno dejstvo. Stvar je pa tako prozorna, da mu vsa tajitev nič ne pomaga.

Prodal je Korošce in Štajerce in mesto, da bi jim pomagal v boju za poštene mandate, skuša z Nemci skleniti tajno mešetarijo in si pridobiti še en mandat, prijateljem Nemcem pa dati en kranjski mandat.

To je „poštena“ politika prvega predsednika „Slovenske zveze“. — Kranjski klerikali smejo ponosni biti na svojega velikega politika, ta zna jako lepo zastopati interese slovenskega naroda proti grabežljivosti in nenasitnosti Nemcev.

Istim Nemcem, ki hočejo tužni slovenski Korotan potopiti v nemškem morju, ponuja ta človek roko v dosego njihovih zlobnih namenov, in izdaja koristi kranjskih in obmejnih Slovincem z mirnim srcem, ker nima čuta za svoje rodne brate slovenske krvi. Žalostna majka. Slovenski narod pa opozarjamo na ta nov efijalt-ski čin slovenskega Katiline. Sramota mu!

Stvar je načelne važnosti, zategadelj nekoliko pojasnila.

Moj prevod „Kralja Leara“ je izdelan po točnem in komentiranem interlinearnem prevodu in na podstavi natančnega ustnega razpravljanja. Saj mi g. dr. Glaser menda vendar verjame, da je na svetu še kdo, ki je popolnoma več angleškemu jeziku, in da meni tudi naposled angleščina ni toliko neznana kolikor n. pr. kitajščina! Z isto pravico pa, s katero je g. dr. Glaser primerjal svoj prevod nemškim in drugojezičnim prevodom, sem tudi jaz svoj prevod potem, ko je bil že dodelan, primerjal Voss-ovemu in Jordanovemu prevodu. Mogoče, da se mi je tuintam zdelo v nemških prevodih kaj bolje zadeto nego v mojem prevodu in da sem torej naknadno sprejel to ali ono malenkost, ampak Schlegel, to poudarjam še enkrat, ni imel pri tem nobene besede. Iz tega dejstva samega že izhaja, da so izvajanja dr. Glaserja ničeva!

Ko pa sem dodelani prevod primerjal omenjenima prevodom, sem se prepričal, da se na različnih krajih bistveno razlikujeta od angleškega besedila. Potem, ko je dr. Glaser izdal svojo brošuro, sem šel še po Schlegel-Tieckov prevod, in glejte, tudi v tem

Akcija bosensko-hercegovskega naroda za samoupravo.

Dne 19. VI. 1906. se je vršilo na Dunaju veliko zborovanje bosensko-hercegovske omladine, ki ga je sklical prof. Melko Radulović. Došlo je nad 400 ljudi, predvsem jugoslovanskih in čeških akademikov. Udeležilo se ga je zlasti veliko število slovenskih delegatov in poslancev. Iz hrvaške kraljevine sta došla delegata; dr. Tužkan in dr. Krasojevič. Iz Dalmacije in Istre: poslanci in delegati: Biankini, Perić, dr. Zaffron, Spinčić. Iz Češke radikalni poslanci: Choc, Fresl in dr. Sobotka. Od slovenskih poslancev je došel dr. Korošec.

Ob 1/2. je otvoril zborovanje predsednik prof. Radulović in prečital mnogoštevilne došle brzojavke, od kojih sta najznačilnejši: iz Sarajeva brzojavlja urednik „Srpske viječi“ Kobasica: „Cenzura je črtala vest o vašem zborovanju, kjer sem pozivljal narod, da vas pozdravi“; in iz Mostara: „Zapušteni od Boga i svieta. Traži za nas kruha! Seljaci.“ Prvi je poročal iz Mostara došli urednik „Osvita“ Džamonja; naštel je zahteve naroda: svoboda tiska, zborovanja in govora, in ilustriral v kratkih potezah krivice, ki jih trpi bosanski narod od avstrijske vlade. Okupacijska vlada ne pusti, da bi se narod sam upravljal in razvijal, temveč je izročila vso upravo tujcem, tako da v celni bosanski upravi ni enega višjega uradnika domačina. Vse njene besede o razvoju in procvitu dežele so puste fraze. Svoboda zborovanja je ničeva in celo, ko so hoteli nekatere osnovati čitalnico je poslala vlada orožnike na pripravjalni shod. Vseh 28 let je delala vlada na to, da razdvoji narod versko, in deloma se ji je to posrečilo in šele v zadnjem času nas je naše žalostno stanje zopet združilo. In pri tem si upa vlada

trditi, da hoče nasprotno veri ublažiti in narod zediniti. Ekonomsko stanje dežele je najžalostnejše. V knjigi 700 stranih slika Burijan, kaj je vse naredil za deželo, a to je laž in da se dovoli svobodna kritika, bi videl svet, da niti desetina vsega ni resnična. Bosansko šumo je vlada prodala tujcem skoraj zastoj, m³, ki ga prodajajo tuje tvrdke po 20 fl. dobe od vlade po 60 kr. A kmeta, ki samo sušje po gozdih pobere, se zapre in izтира z doma. Ko je uvedla vlada monopol na tobak, je obljubila plačevati kg po 2—3 K, a plačuje ga po 80 v., in seljak mora molčati. A od tega odiranja nima dobička uprava, temveč akcionarji zemeljske banke. Mesto da bi odpravila staro patriarhalno obdelovanje zemlje in s pomočjo potovalnih učiteljev uvedla moderno racijonelno, ustanovlja gospodarske postaje v korist tujim uradnikom in v slepilo Francozom in Angležem, ki si hodijo ogledavat lepo Bosno. Za nje so zidali liidže z ogromnimi svotami. Narod nima od vsega ničesar. Ko je on to očitil, so ga dali pod obtožbo, a kaj če ta kazen, saj so Šerifa Arnautovića zaprli nad 2 leti, ker je čital v Bosni prepovedani „Dubrovnik“. Še slabše je na prosvetnem polju. Šole so popolnoma protinarodne, avstrijske. Bosna je polna proletarijata, ki ga vlada sama vzgaja, ker ovira narodov napredek. Bosna nima niti ene poboljševalnice. Železnice služijo samo stratežnim namenom. Tarifi so taki, da je v Mostaru lažje dobiti blago z Dunaja, ko iz Sarajeva. Bosanska zemaljska banka posoja denar po 6 1/2 % a tako, da stane narod 10—14 %. Iztirjavanje prevzema vlada, ki pa dela povsod ovire narodnim bankam, ki morajo 1—2 leti čakati na rešitev odlokov.

On predlaga resolucijo, ki zahteva za Hercegovosno ustavo na podlagi splošne, enake volilne pravice in do tedaj svoboda tiska, zborovanja in govora.

Pečar apelira na delegate in poslance, da odločno nastopijo za zatirani narod na kompententnem mestu v delegacijah, ker Bosanci morda zadnjič v miru zahtevajo svoje pravice.

Hadži Ali Agić kaže, da je imela Avstro-ogrška vlada nalogo uvesti v Bosni in Hercegovini reforme in rešiti agrarno vprašanje. Njene reforme so: policija, zatiranje svobode in izžemanje naroda. Ona hoče priti preko Bosne na Balkan. Ali Bosna bo to preprečila in pot Avstrije bo čez mrtva trupla bosanskih žen in otrok. Poročila Avstro-Ogrska onjeni upravi so laž in reklama, ki se morajo svetu razkriti. On zahteva revizijo berlinske pogodbe. Kako resno je to gibanje, kaže to, da se je zedinila bosansko-hercegovska omladina vseh ver in strank ki so po hujskanu vlade bili toliko let v medsebojnem najhujšem boju. Oni ne govore zase, temveč za narod, ki mu ne pusti vlada, da govori.

Eraković pozdravlja ta dan kot historičen, ki bo pokazal svetu, kaka krivica se godi Ercegovosni, ki jo je okupacijska vlada odbala s kitajskim zidom, da ne bi prišla beseda resnice med svet. Uprava se je izkazala popolnoma nesposobna, krivjiva in sebična. Da ne omenja krivoprelitja pri zadnjih stvarkah, navede samo en drastičen slučaj. Orožniki so bili ubili hajduka in njegovo mrtvo truplo vrgli v svoje stranišče. Čemu so v Bosni stratežne železnice. Ona živi v miru s sosedi in se jih ne boji, boji se samo Avstrije in njene uprave. Delegatje naj se enkrat resno zavzamejo za pravice Bosne, o katere stanju jih hoče vlada s svojimi 700 strani dolgimi poročili varati. Oni ne rabijo avstrijske kontrole, temveč se hočejo sami vladati, zato predlaga strožjo resolucijo, naj Evropa revidira berlinsko pogodbo in da Bosni popolno avtonomijo in svobodo.

Dr. Korošec opraviči odsotnost drugih slovenskih poslancev in izraža v njih imenu iskrene simpatije ter

LISTEK.

„Kralj Lear“ v slovenskem prevodu.*

Dr. E. Glaserju v odgovor napisal Ant. Funtek.

(Konec.)

6. Schlegel-Tieck-Baudissinov prevod.

Na prvi strani svoje brošure trdi g. dr. Glaser, da sem prevajal „po zastarelem Schlegelovem prevodu, ki je 1897. leta obhajal stoletnico,“ na 5. strani pa se že nekoliko popravlja, češ: „Dokaže se torej lahko iz vsakega dejanja, da se je Funtek bolj držal zastarelega Schlegel-Tieck-Baudissinovega prevoda nego izvornika samega.“ Priznava torej vsaj, da sem imel tudi izvornik pred seboj.

Jaz pa pravim: Imel sem najprej izvornik, potem pa tudi nemške prevode pred seboj. Toda izjavljam obenem s častno besedo, da Schlegel-Tieckovega prevoda dotlej niti videl nisem!

* V včerajšnjem listku je oblika „razpali“ v zadnji vrsti prvega stolpca na drugi strani tiskovni pogrešek. Citati je „razparali“.

prevodu je toliko razlik, da bi jih bil g. dr. Glaser moral videti, ako ne bi bil namenoma zatislil obeh oči! Izprva sem namerjal do zadnje besede pregledati izvornik, Schleglovo izdajo in svoj prevod, da bi jasno in določno razkril vse razlike; ali kmalu sem spoznal, da bi potreboval za tako primerjanje mesece in mesece in naposled bi še delo za širšo javnost ne bilo čisto nič zanimivo. Lahko rečem, da bi bila na tak način nastala brošura, ki bi imela vsaj tolik obseg, kolikršnega ima „Kralj Lear“ sam.

En eklatanten izsedelek svojega primerjanja pa naj navedem vendarle. V mojem prevodu stoji takoj v prvem prizoru prvega dejanja stavek: „Gospod, mati tega mladega moža me je umela. Nato se ji je pokrožil trebuh in imela je, gospod, seveda prej sina za zibelko nego soproga za pesteljo.“ (Sir, this young fellow's mother could: whereupon she grew round wombed, and had, indeed, sir, a son for her cradle ere she had a husband for her bed.) V Schleglu se čita: Seine Mutter und ich verstanden uns nur zu gut und dieses Einverständnis verschaffte ihr früher einen Sohn für ihre Wiege als einen Mann für ihr Bett. — Pristavljam še, da tudi v Vossu in v Jordanu ni stavka,

ki je natisnjen zgoraj z razprtimi črkami. Če bi bil torej jaz imel izprva nemško izdajo pred seboj, bi tega stavka seveda tudi ne bilo v slovenskem prevodu!

Vobče pa so menda že vsi odstavki, ki sem jih navedel v izvorniku z dodanim doslovnim prevodom, izpričali jasno dovolj, odkod sem prevajal. Zato samo še nekaj besed glede tistih stavkov, iz katerih se trudi g. dr. Glaser dokazati, da mi je služil Schleglov prevod. Kaj n. pr. naj dokazeta besedi „Lear prejasni“ za „Royal Lear“, ako ima Schlegel „erhabner Lear“, Voss „durchlauchter Lear“, Jordan pa samo „o Lear“? Dr. Glaser navaja ruski Družininov prevod „velikij Leare“; ali je morda Družinin potemtakem tudi prevajal po Schlegel-Tiecku? Sploh se v izvorniku izrazi „liege, royal sir, sir, dear sir, good lord, my lord, majesty, royal majesty“ itd. menjavajo tako pogostoma, da bi bilo naravnost smešno kaj sklepati, ako stoji v slovenščini zdaj „gospod“, zdaj „kralj“, zdaj „Veličanstvo“ itd.

Imeniten dokaz, da sem prevajal po Schlegel-Tiecku, se zdi g. dr. Glaserju stavek „You ve first seize on“, ker je v mojem prevodu izpuščena beseda „prvega“ in v nemškem tudi.

„Gotovo to ni odločilno,“ pravi g. dr. Glaser, „ako se izpusti jedna beseda; če pa dva prelagatelja izpustita isto besedo, drugi pa ne, je to značilno.“ Jaz pristavljam: Toliko bolj značilno je še, ako jo celo izpuste kar trije prelagatelji (Schlegel, Voss in jaz) in ako prevaja Schlegel takole: „So zähl' ich denn auf euch,“ jaz pa: „Zato vas jemljem zase“!...

„One way I like this well“, je doslovno slovenski: po eni strani mi je to prav. Ker ima Schlegel tukaj „Halb gefällt's mir,“ moj prevod pa „Na pol je prav,“ je to nov jasen dokaz, da sem stavek prikrojil po Schleglu, zakaj dr. Glaser pravi: „Kakor se razvidi (vidi), izraza „na pol je prav“ izvornik niti nima, pač pa ga ima Schlegel sam, in za njim tudi — Funtek.“ Res ga nima izvornik, ampak čudno je pri tem, da ga imajo Schlegel, Voss in Jordan. Izvestno so predstavljali drug drugega, ne pa izvornika... Gospod doktor, Vaš verz „Seer (sicer) radujem se“ ne pomeni tukaj ničesar, „na pol je prav“ pa že pomeni nekaj! „Po eni strani“ mi ne more dobro služiti v slovenščini, „napol“ (= po eni strani) pa mi služi prav dobro, in s tem je tudi že razrešena vsa uganka! — Kar se tiče „svedenih bojnikov“ namesto „starih bojnikov“

